

PŘÍPRAVA STAROSTŮ OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBOSTÍ

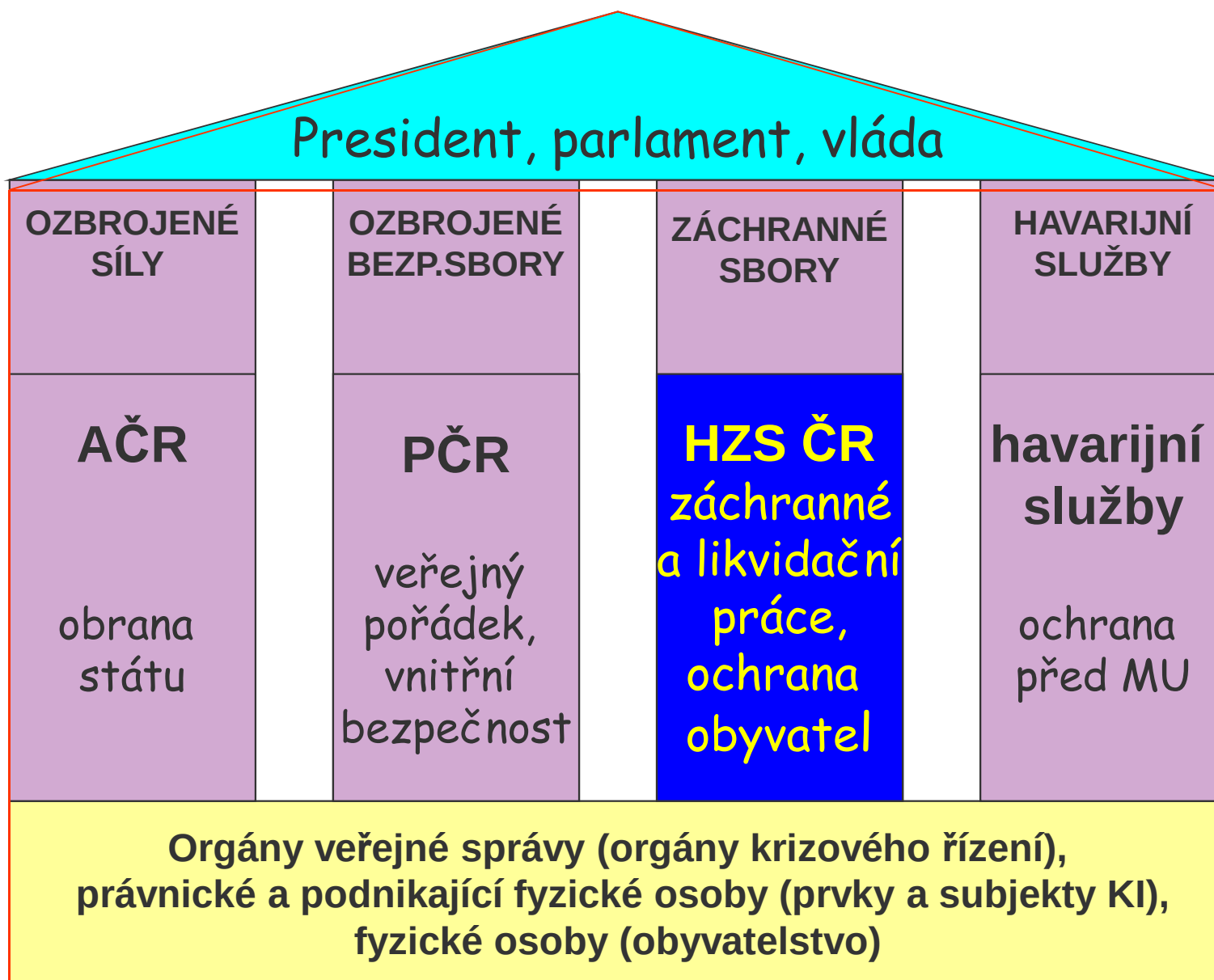
2011

PROBLEMATIKA BEZPEČNOSTI ČR, KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ, OCHRANY OBYVATELSTVA A PVČ A PŮSOBNOST OBCÍ (ORP)

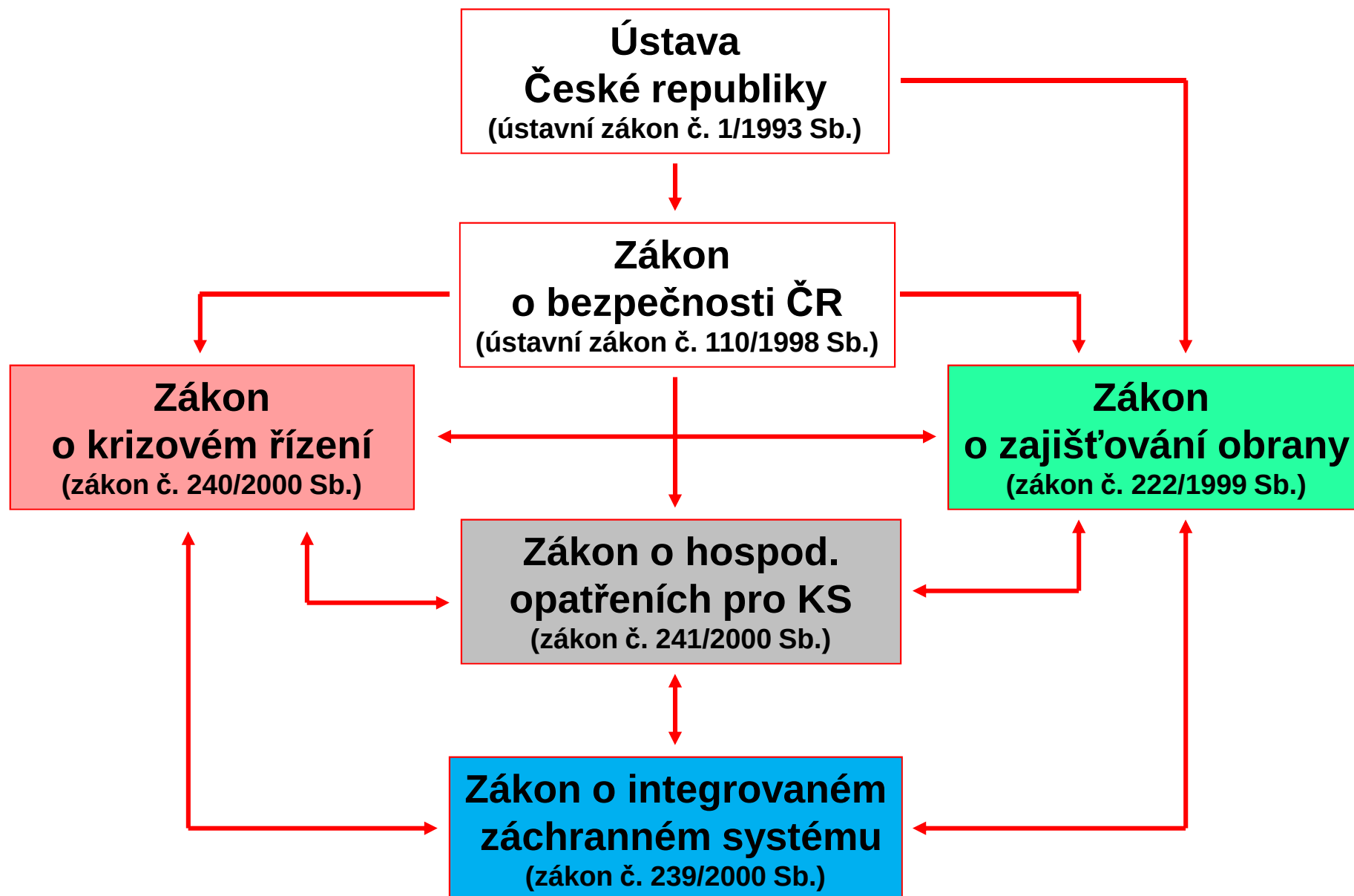
plk. Ing. Ivan Kolečák

**ředitel odboru ochrany obyvatelstva a krizového řízení
MV-GŘ HZS ČR**

Bezpečnostní architektura státu a role HZS ČR

Právní prostředí pro krizové řízení

Právní prostředí pro krizové řízení

(prováděcí právní předpisy, směrnice, metodiky, koncepce)

**NV č. 462/2000 Sb.
NV č. 432/2010 Sb.
Směrnice MV (krizové štáby)
Metodika zpracování KP
Metodika zpracování TP
Koncepce vzdělávání v KŘ**

**vyhl. č. 328/2001 Sb.
vyhl. č. 380/2002 Sb.
NV č. 463/2000 Sb.
Koncepce ochrany obyvatel
Metodická pomůcka –
vymezení preventivních,
záchranných, likvidačních a
obnovovacích prací**

**NV č. 51/2004 Sb.
vyhl. č. 280/1999 Sb.**

**vyhl. č. 498/200 Sb.
Metodika zpracování PND**

Některé další související právní předpisy

- **zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií;**
 - vyhláška MV č. 103/2006 Sb., o stanovení zásad pro vymezení ZHP a o rozsahu a způsobu vypracování VHP,
 - vyhláška MŽP č. 246/2006 Sb., o podrobnostech systému prevence závažných havárií,
- **zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření;**
 - NV č. 11/1999 Sb., o zóně havarijního plánování,
- **zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů;**
- **zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti;**
 - NV č. 522/2005 Sb., seznamy utajovaných informací,
- **zákon č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území;**
 - NV č. 399/2002 Sb., kterým se provádí zákon o státní pomoci při obnově území.

Vývoj událostí

událost

mimořádná událost

krizová situace

Definice mimořádné události a krizové situace

- **Krizová situace** = mimořádná událost podle zákona o IZS, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (dále jen „krizový stav“).

§ 2 písm. b) krizového zákona

- **Mimořádná událost** = škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

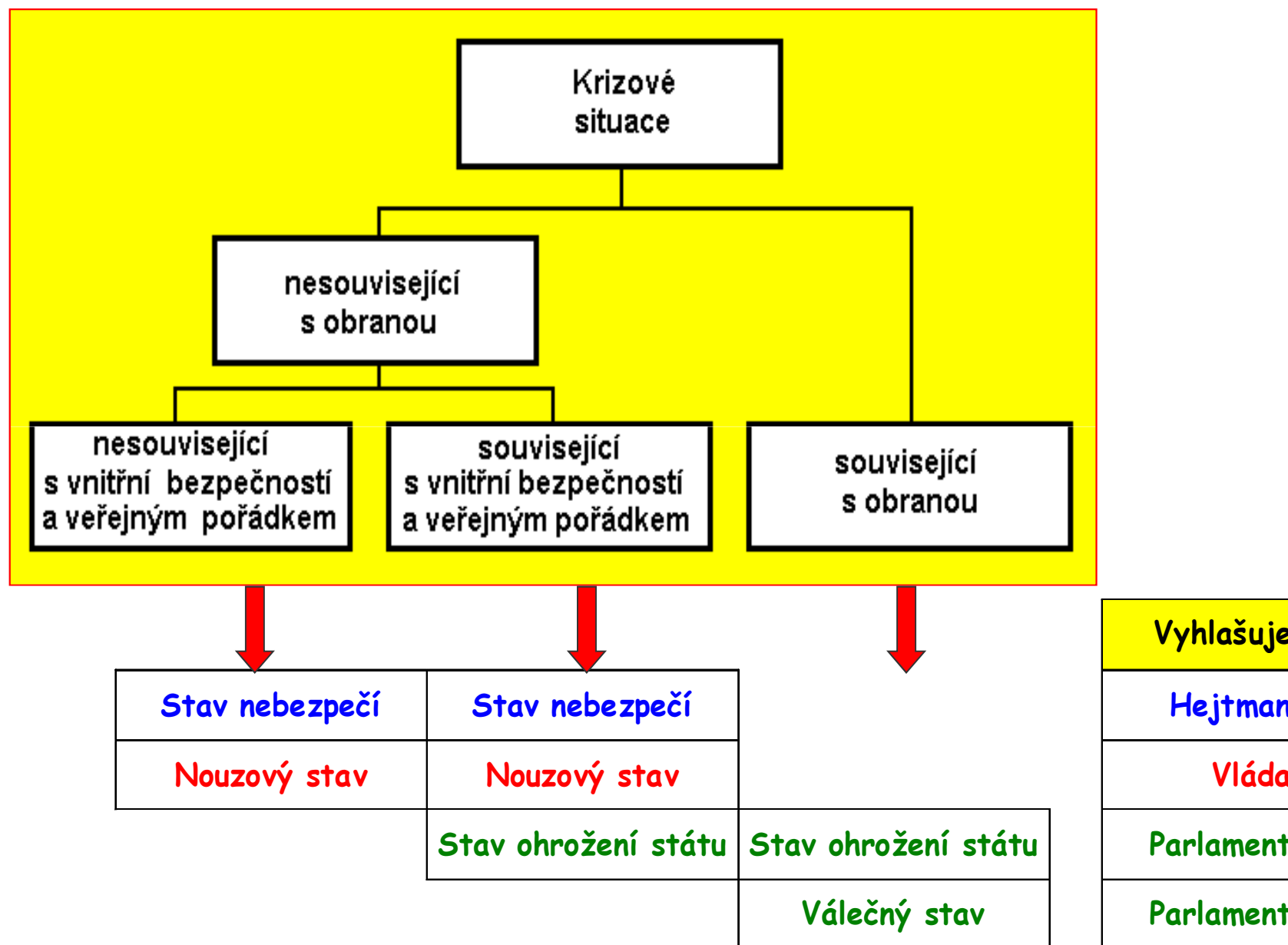
§ 2 písm. b) zákona o IZS

Možné členění mimořádných událostí z hlediska příčin jejich vzniku

Krizové situace a krizové stavy

Podmínky vyhlášení stavu nebezpečí

§ 3 krizového zákona

- SN se jako bezodkladné opatření může vyhlásit:
 - jsou-li ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí,
 - pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu,
 - není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek integrovaného záchranného systému nebo subjektů kritické infrastruktury.
- SN lze vyhlásit jen s uvedením důvodů, na nezbytně nutnou dobu a pro celé území kraje nebo pro jeho část;
- rozhodnutí o vyhlášení SN musí obsahovat krizová opatření a jejich rozsah (§ 14 odst. 3 a 4 krizového zákona);
- změna krizových opatření musí být rovněž vyhlášena;
- SN lze vyhlásit na dobu nejvýše 30 dnů; tuto dobu může hejtman prodloužit jen se souhlasem vlády.

Krizové řízení a krizové opatření

krizové řízení = souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s

1. přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo
2. ochranou kritické infrastruktury.

§ 2 písm.a) krizového zákona

krizové opatření = organizační nebo technické opatření určené k řešení krizové situace a odstranění jejích následků, včetně opatření, jimiž se zasahuje do práv a povinností osob.

§ 2 písm. c) krizového zákona

Orgány krizového řízení

hl. II krizového zákona

Starosta obce s rozšířenou působností (1)

§ 18 krizového zákona

- **zajišťuje připravenost správního obvodu ORP na řešení krizových situací** (ostatní orgány obce s rozšířenou působností se na této připravenosti podílejí);
- **řídí a kontroluje přípravná opatření, činnosti k řešení krizových situací a činnosti ke zmírnění jejich následků prováděná územními správními úřady s působností ve správním obvodu ORP, orgány obcí, PO a FO ve správním obvodu ORP, za tímto účelem:**
 - **zřizuje a řídí bezpečnostní radu ORP pro území správního obvodu ORP,**
 - **organizuje přípravu správního obvodu ORP na krizové situace a podílí se na jejich řešení,**
 - **schvaluje po projednání v bezpečnostní radě ORP krizový plán ORP,**
 - **vyžaduje od HZS kraje údaje podle § 15 odst. 3.**

Starosta obce s rozšířenou působností (2)

- **zřizuje a řídí krizový štáb ORP pro území správního obvodu ORP, který je současně krizovým štábem pro území správního obvodu obce;**
- **zajišťuje za krizové situace provedení stanovených krizových opatření v podmínkách správního obvodu ORP** (správní úřady se sídlem na území správního obvodu ORP a PO a PFO jsou povinny stanovená krizová opatření splnit);
- **plní úkoly stanovené hejtmánem a orgány krizového řízení při přípravě na krizové situace a při jejich řešení;**
- **odpovídá za využívání informačních a komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení určených MV.**

Úkoly starosty ORP plní na území hl.m. Prahy starosta městské části stanovené Statutem hl.m. Prahy.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností (2)

§ 19 krizového zákona

za účelem zajištění připravenosti správního obvodu ORP na řešení krizových situací:

- poskytuje součinnost HZS kraje při zpracování krizového plánu kraje a krizového plánu ORP;
- plní úkoly podle krizového plánu ORP;
- vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob (§ 39d) a předává údaje v ní vedené HZS kraje;
- vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob za stavu nebezpečí (§ 39e) a předává údaje v ní vedené HZS kraje;
- vede přehled možných zdrojů rizik a v rámci prevence podle zvláštních právních předpisů odstraňuje nedostatky, které by mohly vést ke vzniku krizové situace;
- zřizuje pracoviště krizového řízení;

Úkoly OÚ ORP plní na území hl.m. Prahy úřad městské části stanovené Statutem hl.m. Prahy.

Starosta obce (1)

§ 21 krizového zákona

- zajišťuje připravenost obce na řešení krizových situací (ostatní orgány obce se na této připravenosti podílejí);
- za účelem přípravy na krizové situace a jejich řešení **může** zřídit krizový štáb obce jako svůj pracovní orgán;
- zajišťuje za krizové situace provedení stanovených krizových opatření v podmínkách správního obvodu obce (správní úřady se sídlem na území obce, právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny stanovená krizová opatření splnit);
- plní úkoly stanovené starostou ORP a orgány krizového řízení při přípravě na krizové situace a při jejich řešení a úkoly a opatření uvedené v krizovém plánu ORP;
- odpovídá za využívání informačních a komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení určených MV .

Starosta obce (2)

§ 21 krizového zákona

➤ v době krizového stavu starosta obce:

- zabezpečuje varování a informování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím a vyrozumění orgánů krizového řízení, pokud tak již neučinil HZS kraje;
 - nařizuje a organizuje evakuaci osob z ohroženého území obce;
 - organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatelstva;
 - zajišťuje organizaci dalších opatření nezbytných pro řešení krizové situace.
- pokud starosta obce neplní v době krizového stavu úkoly stanovené krizovým zákonem, může hejtman převést jejich výkon na předem stanovenou dobu na zmocněnce, kterého za tím účelem jmenuje; o této skutečnosti hejtman neprodleně informuje obec a ministra vnitra, který může rozhodnutí hejtmana zrušit.

Starosta obce (2)

§ 22 krizového zákona

- Při vyhlášení nouzového stavu nebo stavu nebezpečí starosta obce zajišťuje provedení krizových opatření v podmínkách obce. Je-li k tomuto účelu nutné vydat nařízení obce, nabývá toto účinnosti okamžikem jeho vyvěšení na úřední desce OÚ.

Nařízení obce se zveřejní též dalšími způsoby v místě obvyklými, zejména prostřednictvím hromadných informačních prostředků a místního rozhlasu. Stejný postup se použije při vyhlašování změn obsahu již vydaného nařízení obce.

- Náklady vynaložené na provedení krizových opatření stanovených obcí uhrazuje obec z obecního rozpočtu.

Obecní úřad

§ 21a krizového zákona

- za účelem zajištění připravenosti obce na řešení krizových situací:
 - organizuje přípravu obce na krizové situace;
 - poskytuje OÚ ORP podklady a informace potřebné ke zpracování krizového plánu ORP;
 - vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob (§ 39d), pro kterou shromažďuje údaje, a předává údaje v ní vedené OÚ ORP;
 - vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob za stavu nebezpečí (§ 39e), pro kterou shromažďuje údaje, a předává údaje v ní vedené OÚ ORP;
 - podílí se na zajištění veřejného pořádku;
 - plní úkoly stanovené krizovým plánem ORP při přípravě na krizové situace a jejich řešení.
- seznamuje PO a FO způsobem v místě obvyklým s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení.

Ostatní orgány s územní působností

hlava III. krizového zákona

- bezpečnostní rady a krizové štáby;
- územní správní úřady uvedené v krizovém plánu kraje nebo krizovém plánu ORP zabezpečují krizovou připravenost v oblasti své působnosti a k tomuto účelu zpracovávají plán krizové připravenosti (§ 24c krizového zákona)

Bezpečnostní rady

Bezpečnostní rada kraje a ORP

§ 24 krizového zákona

- poradní orgány zřizovatele pro přípravu na krizové situace;
- není orgánem krizového řízení;
- předseda bezpečnostní rady kraje = hejtman;
- předseda bezpečnostní rady ORP = starosta ORP;
- na jednání se projednává a posuzuje stav zabezpečení a stav připravenosti na krizové situace;
- na jednání mohou být přizvány osoby, pokud je jejich účast nezbytná k posouzení stavu zabezpečení a stavu připravenosti na krizové situace;
- obsah činnosti a složení stanoví prováděcí právní předpis (nařízení vlády č. 462/2000 Sb.).

Složení bezpečnostní rady ORP

§ 9 NV č. 462/2000 Sb.

Bezpečnostní rada ORP má nejvýše 8 členů a starosta ORP jejími členy jmenuje:

- **místostarostu;**
- **tajemníka obecního úřadu;**
- **příslušníka Policie ČR určeného ředitelem krajského ředitelství Policie ČR;**
- **příslušníka HZS kraje určeného ředitelem HZS kraje;**
- **zaměstnance ORP zařazeného do obecního úřadu ORP, který je zároveň tajemníkem bezpečnostní rady ORP;**
- **další osoby, které jsou nezbytné k posouzení stavu zabezpečení a stavu připravenosti na krizové situace.**

Obsah činnosti bezpečnostní rady ORP

§ 8 NV č. 462/2000 Sb.

Bezpečnostní rada ORP projednává a posuzuje:

- přehled možných zdrojů rizik a analýzu ohrožení,
- krizový plán ORP,
- vnější havarijní plán, pokud je schvalován starostou ORP,
- finanční zabezpečení připravenosti ORP na mimořádné události nebo krizové situace a jejich řešení ve správním obvodu ORP, stav připravenosti složek IZS dislokovaných ve správním obvodu ORP,
- způsob seznámení obcí, právnických a fyzických osob s charakterem možného ohrožení ve správním obvodu ORP, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení,
- další dokumenty související s připraveností správního obvodu ORP na krizové situace a jejich řešení.

Krizové štáby

Krizový štáb kraje a ORP

§ 24b krizového zákona

- pracovní orgány zřizovatele pro řešení krizových situací;
- není orgánem krizového řízení;
- předseda krizového štábu kraje = hejtman;
- předseda krizového štábu ORP = starosta ORP;
- obsah činnosti a složení stanoví prováděcí právní předpis (nařízení vlády č. 462/2000 Sb.).

Obsah činnosti krizového štábu kraje ORP (1)

§ 12 NV č. 462/2000 Sb.

(1) Krizový štáb kraje svoláva hejtman a krizový štáb ORP svoláva starosta obce ORP v prípade, že

- je vyhlásen krizový stav pro celé území státu nebo pro jeho část patřící do působnosti orgánu krizového řízení;
- je vyhlásen stav nebezpečí pro celé území patřící do působnosti orgánu krizového řízení nebo pro jeho část;
- jej použije ke koordinaci záchranných a likvidačních prací;
- je k tomu vyzván Ministerstvem vnitra při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací;
- jde o úkol prováděný při cvičení orgánů krizového řízení nebo cvičení složek IZS, nebo
- je tento postup nezbytný pro řešení mimořádné události a není splněna některá z výše uvedených podmínek.

Obsah činnosti krizového štábu kraje ORP (2)

§ 12 NV č. 462/2000 Sb.

(2) Krizový štáb kraje nebo ORP projednává možnost řešení krizové situace a navrhuje opatření hejtmanovi nebo starostovi ORP, a to zejména na základě podkladů členů bezpečnostní rady kraje nebo ORP a stálé pracovní skupiny krizového štábu kraje nebo ORP (dále jen „stálá pracovní skupina“).

(3) Stálá pracovní skupina při řešení krizové situace nebo při koordinaci záchranných a likvidačních prací jedná nepřetržitě a připravuje podklady pro jednání krizového štábu, jehož je součástí.

Složení krizového štábu kraje a ORP

§ 13 NV č. 462/2000 Sb.

(1) Členy krizového štábu kraje nebo ORP jsou:

- členové příslušné bezpečnostní rady;
- členové příslušné stálé pracovní skupiny.

(2) Členy stálé pracovní skupiny štábu jsou:

- tajemník krizového štábu;
- pracovníci krajského úřadu nebo OÚ ORP;
- zástupci základních složek IZS a odborníci s ohledem na druh řešené mimořádné události nebo krizové situace.

Společné ustanovení

§ 14 NV č. 462/2000 Sb.

- (1) Tajemníkem krizového štábu je tajemník příslušné bezpečnostní rady.
- (2) Pokud starosta obce zřídí k přípravě na krizové situace a jejich řešení krizový štáb obce, platí přiměřeně § 12 a 13.
- (3) Jednání bezpečnostní rady kraje a ORP se uskutečňuje **nejméně dvakrát ročně**.
- (4) Organizační a administrativní podmínky pro činnost bezpečnostní rady a krizového štábu zajišťuje příslušné **pracoviště krizového řízení**.

Kontrola

§ 33 krizového zákona

- orgány krizového řízení jsou oprávněny v mezích své působnosti kontrolovat dodržování krizového zákona;
- kontrolu vykonává:
 - u obce HZS kraje v součinnosti s OÚ ORP;
 - u ORP HZS kraje v součinnosti s krajským úřadem;
 - u kraje MV s příslušným ministerstvem nebo jiným ÚSÚ;
 - u HZS kraje Ministerstvo vnitra;
 - u právnických osob a podnikajících fyzických osob příslušný orgán krizového řízení.

Definice pojmu ochrana obyvatelstva

§ 2 písm. e) zákona o IZS

- **ochranou obyvatelstva** se rozumí plnění úkolů civilní ochrany, zejména
- varování,
 - evakuace,
 - ukrytí (kolektivní ochrana obyvatelstva),
 - nouzové přežití obyvatelstva,
 - a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku (např. individuální ochrana obyvatelstva, humanitární pomoc).

Plnění opatření ochrany obyvatelstva je zahrnuto v plánech konkrétních činností havarijního plánu kraje a vnějších havarijních plánů.

Varování obyvatelstva

- je komplexní souhrn organizačních, technických a provozních opatření zabezpečujících včasné **předání varovné informace**
 - o (reálně) hrozící,
 - nebo již vzniklé mimořádné události vyžadující realizaci **opatření ochrany obyvatelstva**.

Koncové prvky JSVI

- technická zařízení schopná vydávat varovný signál:
 - elektrické rotační sirény;
 - elektronické („mluvící“) sirény;
 - obecní rozhlas;
 - bezdrátové obecní rozhlas;
 - jiná technická zařízení;
- obměna KP s využitím OPŽP.

Evakuace

- souhrn opatření zabezpečujících přemístění
 - osob,
 - hospodářského zvířectva,
 - věcných prostředků,v daném pořadí priority, z prostoru ohroženého mimořádnou událostí na jiné území;
- **objektová** = jeden nebo několik objektů, administrativních budov, technologických provozů ...
- **plošná** = obyvatelstvo části, či celého urbanistického celku nebo území;
- **krátkodobá** = ohrožení nevyžaduje dlouhodobé opuštění domova, pracoviště apod. (do 24 hod);
- **dlouhodobá** = ohrožení vyžaduje dlouhodobý, více než 24 hodinový pobyt mimo evakuované objekty

Plánování evakuace

➤ přednostně se plánuje pro skupiny obyvatelstva:

- děti do 15 let,
- pacienty ve zdravotnických zařízeních,
- osoby umístěné v sociálních zařízeních,
- osoby zdravotně postižené,
- doprovod výše uvedených osob.

➤ orgány pro řízení evakuace:

- pracovní skupina KŠ,
- evakuační středisko,
- přijímací středisko.

Nouzové přežití

- zahrnuje přípravu a realizaci opatření pro nouzové :
 - ubytování,
 - zásobování potravinami,
 - zásobování pitnou vodou,
 - základní služby obyvatelstvu,
 - dodávky energií,
 - organizování humanitární pomoci.
- opatření nouzového přežití navazují na evakuaci obyvatelstva z postiženého území nebo jsou realizována přímo v prostoru ohroženém následky MU;
- východiskem pro organizování těchto opatření je koncepce ochrany obyvatelstva.

Nouzové přežití v působnosti HZS ČR

- MZHP o kapacitě 1050 osob (AČR dalších 1500 osob);
- mobilní KNP u HZS krajů;
- souprava materiálu NP pro 20 osob u stanice HZS;
- souprava materiálu NP pro 50 osob u ÚO HZS;
- NZHP ve Zbirohu.

Ukrytí (kolektivní ochrana)

- k ukrytí obyvatelstva se při MU a krizových situacích využívají zejména **improvizované úkryty** (využití ochranných vlastností staveb);
- v případě vojenského ohrožení se budou využívat stálé a improvizované úkryty;
- v souladu s koncepcí ochrany obyvatelstva stát nedotuje rozvoj úkrytového fondu;
- vlastníci stálých úkrytů mají stanoveny povinnosti zákonem o IZS, na jejich žádost provádí HZS kraje vyřazení z evidence úkrytů.

Dekontaminace osob a techniky

➤ dekontaminace se plánuje:

- s využitím stacionárních zařízení (umývárny, plavecké stadiony, mycí linky);
- s využitím mobilních prostředků HZS ČR a AČR.

Individuální ochrana (PIO)

- k individuální ochraně obyvatelstva před účinky nebezpečných škodlivin při MU se využívají **improvizované** prostředky ochrany dýchacích cest , očí a povrchu těla;
- při krizových stavech SOH a VS se provádí výdej PIO pro vybrané kategorie osob a to:
 - dětské ochranné vaky do děti do 1,5 roku;
 - dětské ochranné kazajky pro děti 1,5 - 6 roků;
 - dětské ochranné masky pro děti 1,5 - 18 let;
 - ochranné masky pro osoby umístěné ve zdravotnických a sociálních zařízeních;
 - ochranné masky pro doprovod těchto osob.

Poskytování informací obyvatelstvu (v době, kdy nehrozí nebezpečí)

- informování právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních a způsobu jejich provedení
zabezpečuje obecní úřad a zaměstnavatel;
- k tomu využívají informace poskytnuté zejména HZS kraje;
- informování se uskutečňuje zejména:
 - hromadnými informačními prostředky (médiá),
 - letáky a informačními brožurami,
 - ukázkami činnosti IZS,
 - besedami s obyvatelstvem;
- **spolupráce se složkami IZS a dalšími organizacemi** věnujícími se oblasti preventivního působení na obyvatelstvo.

Preventivně výchovná činnost (1)

- veřejné akce a ukázky činnosti složek IZS;
- příprava a realizace besed pro jednotlivé cílové skupiny obyvatelstva (školy, senioři, postižení);
- spolupráce s médii (rozhlas, televize, tisk);
- zveřejňování informací na internetových stránkách;
- podíl na realizaci výuky tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí na ZŠ a SŠ;
- práce s mládeží (soutěže, zájmové kroužky);
- vydávání příruček a pomůcek pro školy k výuce tematiky ochrany obyvatelstva;
- vydávání příruček, CD, DVD pro obyvatelstvo, orgány veřejné správy, PO a FO;

Preventivně výchovná činnost (2)

➤ **příprava a realizace informačních a vzdělávacích projektů pro obyvatelstvo;**

- „Bezpečné cestování“;
- „Šťěstí přeje připraveným“

➤ **podpora cestou grantů;**

➤ **spolupráce s občanskými sdruženími (Záchranný kruh, Centrum pro bezpečný stát, Citadela Bruntál, ...)**

➤ **veškeré informace na:**

www.hzscr.cz ve složce „Služby pro veřejnost“.

NA CO NEZAPOMENOUT PŘI EVAKUACI

Evakuační zavazadlo

K evakuaci si připravte evakuační zavazadlo.

Dobře poslouží batoh, cestovní taška nebo kufr. Zavazadlo vždy označte jménem a adresou.

Co by nemělo chybět v evakuačním zavazadle:

- základní trvanlivé potraviny ■ pitná voda
- jídelní potřeby ■ osobní doklady ■ peníze
- pojistné smlouvy ■ cennosti ■ přenosné rádio s rezervními bateriemi ■ mobilní telefon a nabíječka ■ toaletní a hygienické potřeby ■ léky ■ svítilna ■ náhradní prádlo
- oděv ■ obuv ■ pláštěnka ■ spací pytel nebo přikrývka ■ kapesní nůž ■ zápalky
- šití a další drobnosti

TÍŠŤOVÉ VOLÁNÍ
EMERGENCY CALL
NOTRUF

112

LINKY TÍŠŤOVÉHO VOLÁNÍ

112	Jednotné evropské číslo tísňového volání
150	Hasičský záchranný sbor ČR
155	Zdravotnická záchranná služba
158	Police ČR
156	Městská policie

Hasičský záchranný sbor ČR

DOTAZY
?